

ОН**ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ
ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ****TRADE UNION OF EDUCATION AND
SCIENCE WORKERS OF UKRAINE**Юридична адреса: 01012, м. Київ, Майдан Незалежності, 2
Адреса для листування: 04071, м. Київ, вул. Ярославська, 6
Тел./факс: +380 (44) 462-51-902, Maidan Nezalezhnosti, Kyiv, Ukraine, 01012
Tel./fax: +380 (44) 462-51-90E-mail: sekr.osvita@gmail.comWebsite: www.pon.org.ua

Розрахунковий рахунок № 26002010078760 в АТ «Укресімбанк», МФО 322313, КОД ЄДРПОУ 02605316

25.10.2019 № 02-5/589

Кабінет Міністрів України

Президія ЦК Профспілки працівників освіти і науки України звертається з приводу необхідності закладення в Законі України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» обсягів фінансового забезпечення галузі освіти та показників, які передбачають зростання основних державних соціальних стандартів і гарантій з дотриманням вимог законодавства та домовленостей Сторін у Генеральній Угоді на 2019-2021 роки.

Президія розраховує на передбачення в проекті Державного бюджету України на 2020 рік, реєстраційний № 2000 від 15.09.2019, який всупереч Генеральній угоді подано Кабінетом Міністрів України без узгодження з профспілками, видатків, необхідних для забезпечення таких принципових положень, як:

- встановлення розміру прожиткового мінімуму на рівні його фактичної величини, необхідної для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я, набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості, як це передбачено статтею 1 Закону України «Про прожитковий мінімум». Натомість статтею 7 законопроекту передбачено розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб на рівні 2102 гривні. Норма статті про здійснення Кабінетом Міністрів України «рішучих кроків» щодо наближення прожиткового мінімуму до його реальної величини, яка може становити розрахунково близько 4251 гривню з відповідним їй коригуванням, не відповідає вимогам законотворення та потребує доопрацювання з зазначенням конкретних термінів запровадження реального прожиткового мінімуму. За даними Міністерства соціальної політики розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб у цінах вересня 2019 року вже складав 4 732,67 гривні. Тому з урахуванням норм національного законодавства та міжнародних зобов'язань України, розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб має бути затверджено на рівні не менше ніж 5 640 гривень;

- встановлення розміру мінімальної заробітної плати на рівні, що забезпечить достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло, як це гарантовано статтею 48 Конституції України. Натомість запропонований у статті 8 законопроекту розмір мінімальної заробітної плати на рівні 4723 гривні з урахуванням рівня інфляції є нижчим навіть від фактичного прожиткового мінімуму станом на вересень 2019 року. Тому, підтримуючи та враховуючи пропозиції Федерації профспілок України, розмір мінімальної зарплати має бути закладений у бюджеті у розмірі не менше ніж 7276 гривень;

- встановлення посадового окладу працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки на рівні, що перевищує розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, але не нижче мінімальної заробітної плати, для визначення розміру посадових окладів працівників наскрізних професій. У зв'язку зі

значним розривом на даний час розміру мінімальної заробітної плати та, так званого, «базового посадового окладу» Єдиної тарифної сітки, що відповідає прожитковому мінімуму для працездатних осіб, розмір заробітної плати переважної частини працівників бюджетної сфери з 1 до 12 тарифного розряду: а це від прибиральниць до начальників структурних підрозділів закладів вищої освіти, провідних, головних фахівців, є й буде однаковим на рівні мінімальної заробітної плати, яка передбачається на рівні 4723 гривні, що є неприпустимим;

- забезпечення галузі освіти обсягами фінансування відповідно до статті 78 Закону України «Про освіту» в розмірі не менше 7% ВВП, що в умовах прогнозу валового внутрішнього продукту у 2020 році за 1 варіантом 4.551,7 млрд. гривень мають складати не менше 318,5 млрд. гривень. За розрахунками Мінфіну до проекту Державного бюджету України на 2020 рік загальний обсяг видатків на освіту у Державному та місцевих бюджетах прогнозується на рівні 256.962.6 млн. гривень, або 5,6% від ВВП, з яких у місцевих бюджетах – 200.800.4 млн. гривень, у Державному бюджеті – 56.162.2 млн. гривень. Зведені видатки на освіту у цьогорічному Державному бюджеті становлять 248.671 млн. гривень, або 6,3% від ВВП, з яких у місцевих бюджетах – 192.591 млн. гривень та 56.080 млн. гривень у державному бюджеті;

- забезпечення законодавчо гарантованих статтею 61 Закону України «Про освіту» розмірів посадових окладів педагогічних і науково-педагогічних працівників з установами у 2020 році розміру посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії на рівні 3 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, а науково-педагогічних працівників - на 25% вище, з урахуванням норм пункту 6 Прикінцевих та перехідних положень цього закону, яким зобов'язано Кабінет Міністрів України забезпечити до 2023 року поетапну реалізацію положення частини другої статті 61 цього Закону, передбачивши при цьому щорічне збільшення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії до чотирьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб. В проекті Державного бюджету на 2020 рік не враховано навіть видатків на реалізацію постанови Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 822 «Про оплату праці педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників закладів і установ освіти і науки», якою передбачено встановлення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії на рівні 2,5 прожиткових мінімумів. За інформацією з різних джерел розрахункові дані на реалізацію зазначеної постанови складають від 19 до 45 млрд. грн. Крім того, визначення розмірів посадових окладів педагогічних працівників за коефіцієнтом 2,5 прожиткових мінімумів з застосуванням деяких норм постанови № 822, зокрема щодо перегляду діючої системи надбавок, доплат та грошових винагород, загрожує зниженню рівня заробітної плати деяких категорій педагогічних працівників;

- забезпечення обсягів освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам в розмірі, необхідному для виплати своєчасної та в повному обсязі заробітної плати педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти незалежно від кількості в них учнів відповідно до законодавчо визначених норм з удосконаленням формули їх розподілу з метою наближення обсягів видатків до фактичної потреби кожного закладу загальної середньої освіти з безумовним цільовим використанням освітньої субвенції на оплату праці педагогічних працівників. У проекті закону передбачено видатки освітньої субвенції у обсязі

77,5 млрд. гривень, що лише на 7,7 млрд. гривень більше показників 2019 року, яких вкрай недостатньо для забезпечення своєчасної і в повному обсязі оплати праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти. За розрахунками профспілки сума освітньої субвенції вже в 2019 році мала становити 113,5 млрд. гривень проти затверджених 69,6 млрд. гривень;

- передбачення додаткової дотації на покриття поточних витрат загальноосвітніх навчальних закладів у обсягах, необхідних для забезпечення створення належних умов для здобуття учнями якісної загальної середньої освіти, незалежно від місця їх проживання. Обсяги додаткової дотації на фінансування переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я передбачено у сумі 7,9 млрд. гривень, що на 7 млрд. гривень менше затверджених на 2019 рік в сумі 14,9 млрд. гривень. За даними організаційних ланок профспілки потреба додаткової дотації ще у 2017 році становила близько 30 млрд. гривень;

- надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для якісної підготовки робітничих кадрів, а також спеціалістів, яких готують коледжі, для задоволення вимог сучасного ринку праці та потреб особистості. За даними організаційних ланок профспілки обсяги видатків на фінансування закладів професійно-технічної освіти, що перебувають у сфері впливу профспілки, у 6 обласних та міських бюджетах становить у 2019 році 525,2 млн. гривень;

- затвердження нормативів бюджетної забезпеченості для визначення розподілу міжбюджетних трансфертів на здобуття освіти, розраховані на підставі державних соціальних стандартів і нормативів, встановлених законами у галузі освіти, відповідно до статті 94 Бюджетного кодексу України;

- забезпечення розвитку мережі закладів освіти для реалізації права громадян України на якісну та доступну освіту відповідно до їхніх потреб незалежно від місця їхнього проживання, як це гарантовано статтею Закону України «Про освіту»;

- забезпечення безоплатним користуванням педагогічних працівників сільської місцевості та селищ міського типу, а також пенсіонерів з їх числа, житлом з опаленням та освітленням, безоплатного підвезення сільських педагогів до місця роботи і додому;

- встановлення рівня стипендіального забезпечення студентів та учнів на рівні, не нижчому від прожиткового мінімуму, відповідно до статей 1 та 17 Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» та статті 1 Закону України «Про індексацію грошових доходів населення». За програмою «Виплата академічних стипендій студентам (курсантам) вищих навчальних закладів» обсяги стипендіального фонду на 2020 рік передбачено на рівні 3 487 154,7 тис. гривень або більше лише на 2,5% проти видатків на 2019 рік, в той час, як передбачається збільшення прожиткового мінімуму на 9,4%, що вимагає суттєвого збільшення видатків за цією програмою пропорційно зростанню прожиткового мінімуму;

- збільшення обсягів видатків за програмою «Підготовка кадрів закладами вищої освіти та забезпечення діяльності їх баз практики», як мінімум, пропорційно зростанню величини прожиткового мінімуму на 9,4%, з урахуванням рівня інфляції 6%. Проектом передбачено видатки споживання загального фонду за цією програмою в обсязі 16 030 047 тис. гривень проти 18 603597 тис. гривень, що складає 86% від щорічних бюджетних призначень;

- надання адресної грошової допомоги випускникам закладів вищої освіти, які здобули освіту за напрямами і спеціальностями педагогічного профілю та уклали угоду про роботу в усіх закладах освіти, а не лише у закладах середньої та професійно-технічної освіти;

- підвищення рівня пенсійного забезпечення, осучаснення розміру раніше призначених пенсій з урахування середньої заробітної плати у галузях економіки за останні роки. За наявними даними на обліку в органах Пенсійного фонду України у 2017 році, на час пенсійної реформи, перебувало понад 95 тисяч пенсіонерів за вислугу років, а чисельність працюючих пенсіонерів - освітян становила 171,5 тисячі осіб. У зв'язку з низькою середньою заробітною платою у галузі освіти, середній розмір пенсії працівників галузі освіти склав 2664 гривні;

- фінансове забезпечення наукової діяльності та законодавчо гарантованих виплат науковим працівникам відповідно до статті 48 Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» у розмірі не менше 1,7% валового внутрішнього продукту, необхідних, зокрема, на реалізацію частини 2 статті 36 закону щодо забезпечення державою встановлення посадових окладів науковим працівникам державних наукових установ (вищих навчальних закладів), виходячи з розрахунку посадового окладу молодшого наукового співробітника на рівні не нижче подвійної середньої заробітної плати у промисловості в цілому по Україні.

Водночас необхідно через норми Державного бюджету України на 2020 рік відновити також норми попередніх редакцій статті 95 Кодексу законів про працю України та статті 3 Закону України «Про оплату праці» щодо виключення з розміру мінімальної заробітної плати доплат, надбавок, премій, винагород та інших виплат.

Відображення в Законі України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» зазначених вище норм сприятиме забезпеченню гарантованого Конституцією України здобуття загальної середньої освіти, недопущенню звуження трудових, соціально-економічних прав та інтересів працівників закладів освіти, забезпеченню реалізації прав на законодавчо визначений розмір оплати праці працівників галузі відповідно до Закону України «Про освіту» та трудового законодавства, відновленню соціально-економічних прав та інтересів працівників бюджетної сфери, серед яких освітяни.

Голова Профспілки

Георгій Труханов